

הכח לבחור - לנהל את החיים

1) שמונה פרקים לרמב"ם פרק ד'

"למשל אם נראה אדם שנקנתה לו תכונת הקמצנות בנפשו... כאשר נרצה לרפאותו, לא נצווהו בעין יפה, שזה כמי שירפא מי שגבר עליו החוס בדבר השווה, וזה לא יבריאהו מחוליו. אלא נניע אותו לעשות פעולת הבזבז פעמים רבות, עד שתסור מנפשו תכונת הקמצנות, וכמעט שיקנה את תכונת הבזבז, ואז נסלק ממנו פעולות הבזבז, ונצווהו להתמיד בפעולות העין היפה, ויקבלם עליו לעולם.

וכן אם ראינוהו מבזבז, נצווהו שיעשה פעולות הקמצנות וישנן. אבל לא נכפול עליו פועל הקמצנות פעמים הרבה כמו שכפלנו עליו פועל הבזבז. וזה החידוש הוא חוק הריפוי וסודו, והוא, שלהוציא את האדם מהבזבז לעין היפה, יותר קל מלהוציאו מהקמצנות לעין היפה. וכן להפוך את נעדר ההרגשה בהנאה להיות נזהר, יותר קל וקרוב מלהפוך את בעל התאוה להיות נזהר. ולזה נכפול על בעל התאוה פעולות העדר ההנאה, יותר ממה שנכפול על נעדר ההרגשה פעולות התאוה. ונחייב את הפחדן במסירה לסכנות, יותר ממה שנחייב את המוסר עצמו לסכנות בפעולות הפחדנות. ונרגיל הכילי בפזרנות, יותר משנרגיל הפזרן בכילות. וזה הוא חוק רפואת המידות, וזכרהו".

2) מסילת ישרים פרק ג'

"ותראה כי טבע האדם כבד מאד כי עפריות החומריות גס".

3) מאמרי הראי"ה עמוד 157

"ההבדל שבין העבד ובן החורין, איננו רק הבדל מעמדי, מה שבמקרה זה הוא משועבד לאחר, וזה הוא בלתי משועבד. אנו יכולים למצוא עבד משכיל שרוחו הוא מלא חירות, ולהיפוך, בן חורין שרוחו הוא רוח של עבד. החירות הצביונית היא אותה הרוח הנשאה, שהאדם וכן העם בכללו מתרומם על ידה, להיות נאמן להעצמיות הפנימית שלו להתכונה הנפשית של צלם אלקים אשר בקרבו, ובתכונה כזאת אפשר לו להרגיש את חייו בתור חיים מגמתיים שהם שויס את ערכם. מה שאין כן בבעל הרוח של העבדות, שלעולם אין תוכן חייו והרגשתו מעורים בתכונתו הנפשית העצמית כי אם במה שהוא יפה וטוב אצל האחר השולט עליו איזה שליטה שהיא, בין שהיא רשמית בין שהיא מוסרית, במה שאותו האחר מוצא שהוא יפה ושהוא טוב".

4) כוזרי מאמר ג' פסקה ה'

"החסיד הוא המושל, שהרי כל חושיו וכוחותיו, הנפשיים והגופניים, סרים אל משמעתו והוא מנהיג אותם הנהגה מדינית ממש... שכן הוא חוסם את הכוחות המתאווים ומונע אותם מעבור גבולם, לאחר שנתן להם חלקם וסיפק להם כל מה שממלא חסרונם...".

5) מילון אבן שושן

חירות - חופש, דרור, מעמדו של אדם חפשי.

6) שמות כ"א פסוקים כ"ו, כ"ז.

"וכי יכה איש את עין עבדו או את עין אמתו ושחתה לחפשי ישלחנו תחת עינו. ואם שן עבדו או שן אמתו יפיל לחפשי ישלחנו תחת שינו".

7) ויקרא כ"ה, י'

"וקדשתם את שנת החמישים שנה וקראתם דרוו בארץ לכל יושביה, יובל היא תהיה לכם...".

8) גמרא ראש השנה ט' ע"ב + רש"י

"דרור לשון חירות - מה לשון דרור כמדדייר בי דיירא ומוביל סחורה בכל מדינה. רש"י: מי שהוא ברשותו לגור בכל מלון שירצה.

9) שמות ל', כ"ג

וְאַתָּה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מֵר דְּרוֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְקָנָמָן בְּשָׂם מִחֲצִיתוֹ חֲמֵשִׁים וּמֵאֲתָיִם וּקְנֵה בְשָׂם חֲמֵשִׁים וּמֵאֲתָיִם:

רמב"ן שם: ולכך אמר מר דרור, שיהיה נקי מן הזיוף שמזייפין אותו תמיד. ויתכן כי לשון "דרור" בכל מקום נקיות, וכן וקראתם דרוו בארץ לכל יושביה, שיהיו כל בעלי הארץ נקיים מעבדות ומכל שעבוד בגופם ובארצותם, כלשון ובעל השור נקי (לעיל כא כח):